

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Sfântul Ioan Casian

Simțim o mîngiere și bucurie deosebită, vorbind despre Sf. Ioan Casian, fiindcă acest Sfânt Părinte este originar de pe meleagurile românești. Dar nu numai acest fapt ne reține atenția. Sf. Casian a fost un scriitor de seamă, un subtil cercetător al sufletului omenesc, un explorator minuțios al mijloacelor și căilor de îmbunătățire și de desăvîșire creștină.

S-a născut prin anul 360 în Scitia Minor, adică în Dobrogea noastră de astăzi. Cunoaștem unele fapte din viața sa din propriile sale scrieri și dintr-o biografie a Sfântului, pe care ne-a lăsat-o istoricul Ghenadie de Marsilia. În ce privește originea sa dobrogeană, au existat și unele controverse. Dar după numeroase cercetări istorice confruntate cu documente literare și cu rezultatele unor descoperiri ale învățatului român Vasile Pârvan din anul 1912 s-a ajuns la concluzia că Sf. Ioan Casian s-a născut într-o localitate la aproximativ 40 km. nord-nord-vest de Constanța, în apropierea Văii Casian și așa numitelor „hotare ale Casianilor”, unde V. Pârvan a descoperit inscripțiile despre satul și locuitorii Casiani (în prezent se află în acele părți satul Șeremet).

În dorința de a cunoaște locurile sfinte, tînărul Casian, împreună cu prietenul său Gherman, pleacă în Palestina și se stabilesc la o mănăstire în apropiere de Betleem. Nu este exclus ca tinerii noștri să fi aparținut deja unei obști monahale înjghebate în Scitia Minor. Sf. Ioan Casian relatează că în mănăstire el și cu prietenul său și-au însușit cultura și formația monahală, iar în anul 385 ei pleacă în Egipt, unde rămîn 7 ani și vizitează numeroase mănăstiri și pe cei mai îmbunătățiți dintre monahii anahoreți din pustiu Scetic. Revin pentru scurtă vreme la Betleem și cu binecuvîntarea starețului lor pleacă din nou în Egipt, unde mai rămîn cîțiva ani.

În anul 399 Sf. Ioan Casian pleacă împreună cu prietenul său la Constantinopol, unde, pe vremea aceea, era patriarh Sf. Ioan Gură de Aur. Prin rîvna sa atrage atenția acestui Sf. Părinte, care îl hirotonește întru diacon. Acest fapt ne arată că pregătirea și meritele Sf. Casian erau la înălțime, deoarece se știe că de exigent era Sf. Ioan Gură de Aur față de clerici. Sf. Casian a fost profund influențat de personalitatea patriarhului, despre care scrie cuvinte de admirație și de care se va simți mereu legat precum însuși arată: „Eu sînt ucenicul și opera lui Ioan”. Acest atașament îl face să plece, însoțit de prietenul său Gherman în anul 405, la Roma, spre a prezenta episcopului de acolo, Inocențiu I, rugămîntea clerului și a credincioșilor din Constantinopol de a veni în ajutorul Sf. Ioan Gură de Aur, care fusese trimis în exil pentru a doua oară. Mîhnit de tragedia marului său dascăl, Sf. Casian n-a vrut probabil să se mai întoarcă la Constantinopol și a rămas la Roma, unde a fost hirotontit preot.

În jurul anului 415, Sf. Casian înființează la Marsilia două mănăstiri de călugări și o mănăstire de călugărițe, în care introduse primele reguli monahale în Apus, întocmite după cele din Palestina și Egipt, cu adaptările necesare noilor condiții. A fost mult timp starețul uneia dintre mănăstirile întemeiate de dînsul și a organizat viața mănăstirească după modelul răsăritean. În felul acesta activitatea sa a fost prima și cea mai solidă punte de legătură între spiritualitatea creștină din Răsărit și cea din Apus. A adus mari servicii Bisericii prin scrierile și lupta sa împotriva învățăturilor eretice ale nestorianismului, pelagianismului și predestinaționismului.

Se stinge din viață pe la începutul anului 435, fiind cinstit ca Sfânt, de către Biserică, imediat după moarte.

Din scrierile Sf. Ioan Casian se desprinde o puternică credință și o rîvnă neobosită de a pași pe culmile desăvîșirii creștine.

Cu scopul îmbunătățirii așezămintelor mănăstirești, autorul nostru scrie în limba latină, în anul 420, un tratat „Despre așezămintele mănăstirilor și despre tămăduirile celor 8 păcate principale”, în 12 cărți. Scrierea are pentru Biserică apuseană o importanță asemănătoare cu cea a Regulilor Sf. Vasile cel Mare în Răsărit. Sf. Ioan Casian poate fi considerat pe bună dreptate părintele monahismului apusean. Datorită organizării și orientării date de el, au putut apărea mai tîrziu și în apus mari conducători de mănăstiri ca Sf. Benedict de Nursia ș. a.

În ce privește combaterea celor 8 păcate principale, Sf. Ioan dovedește o experiență bogată, unită cu o analiză plină de precizie, adîncime și frumusețe. Autorul analizează cauza și natura celor 8 păcate: lăcomia pîntecului, desfrînarea, iubirea de bani, mînia, tristețea, trîndăvia, slava deșartă și mîndria, arătînd, cu multe exemple, manifestările și consecințele acestor patimi, care pricinuesc omului și societății nenumărate rele. Ni se indică mijloace practice de a lupta împotriva lor, prin practicarea modestiei, înfrînării, smerenicii, milostenicii, iertării și mai presus de toate a iubirii de aproapele. Munca e elogiată și ridicată la rang de virtute. Ea poate surpa toate viciile, pe cînd trîndăvia surpă toate virtuțile.

O altă scriere a Sf. Ioan Casian — adevărată sa capodoperă — sînt 24 de cărți intitulate Convorbirile cu părinții, o scriere foarte întinsă, la care autorul a lucrat 9 ani (420—429) și care s-ar putea numi, pe drept cuvînt, cea mai veche ediție a Patericului în Apus.

Sub forma unor convorbiri cu diferiți părinți din Egipt, autorul expune probleme morale, spirituale și dogmatice, făcînd analize psihologice și filozofice de o mare profunzime. Și aici se indică numeroase mijloace și căi pentru nimicirea păcatului și promovarea binelui. Ținta supremă a vieții creștine este desăvîșirea. Elementul constitutiv al desăvîșirii este dragostea de bine, care duce la curăția inimii. „Desăvîșirea nu se capătă nici prin golătate, nici prin lipsirea de toate averile, nici prin renunțarea la dregătorii, dacă nu e dragostea de care vorbește Apostolul, dragostea care constă numai în curăția inimii. Căci ce în-

semnează a nu pizmui, a nu te trufi, a nu te mînia, a nu face răul, a nu căuta ale sale, a nu te bucura de nedreptate, a nu cugeta răul și celelalte, decît a oferi lui Dumnezeu o inimă desăvîșită și curată și a o păstra neatinsă și curată de toate tulburările”? Curăția inimii se cîștigă prin eliminarea viciilor și a oricărui păcat, prin eforturi susținute de a privi cu încredere spre viitor, după cuvîntul Sf. Apostol Pavel din Filipeni 3, 13—14.

Curăția inimii nu se poate menține atîta timp cît nu există curăția și liniștea minții. După Sfântul Ioan Casian există mai multe izvoare ale gîndurilor. Producerea lor în om nu depinde de voința omului, dar alegerea, aprobarea sau respingerea lor atîrnă cu totul de noi. „Liberul nostru arbitru este suveran. Stă în puterea noastră ca să îmbunătățim calitatea gîndurilor”. Gîndirea noastră e comparată cu o moară de apă. Moara merge continuu din cauza viiturilor de apă. Stă numai în puterea morarului ca moara să macine grîu, orz sau neghină. Mîntea e asediată de valurile tulburărilor și de torentul ispitelor, dar și de avîntul ideilor frumoase.

Puterea discernării gîndurilor e o operațiune iscusită și de mare importanță. Ea se aseamănă meșteșugului de a distinge banii de aur, de cei de aramă, astfel ca nu cumva să se ia arama drept aur. Trebuie să ne înarmăm cu vigilența de a recunoaște și diferenția gîndurile bune de cele rele și spurcate.

Numai paza minții curate și liniștite, unită cu dragostea inimii curate pot deschide omului calea spre desăvîșire.

Deși mai puțin cunoscută la noi, personalitatea Sf. Ioan Casian are dimensiunile unei gîndiri, care îmbrățișează Răsăritul și Apusul creștin într-o unitate spirituală. Învățăturile marilor dascăli și ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Răsăritene au devenit mai cunoscute și apreciate în Apus, prin Sf. Ioan Casian. Datorită priceperii sale duhovnicești și talentului de scriitor, învățăturile pe care ni le-a lăsat, prin tematica lor profund umană și prin logica unei cugetări adînci rămîn mereu actuale și pot îmbogăți necontenit concepția despre viață, muncă, virtute și progres spiritual a tuturor creștinilor.

Pentru noi, ele sînt și mai prețioase datorită faptului că Sf. Ioan Casian este fiul pămîntului nostru românesc.

Pr. M. Colotelo

Preotul este „părinte” duhovnicesc

Preotul botează. Iar despre Botez ni se spune în Sfînta Scriptură că este „naștere” (Ioan 3, 3; Tit. 3, 5; 1 Petru 1, 23; Filim. 10). Și atunci, preotul ca botezător este părinte și poate fi numit așa. În baza acestui fapt, Apostolul Pavel s-a numit pe sine „părinte” al corintenilor, pe care el „i-a născut” la Evanghelic, adică i-a botezat și i-a învățat Evanghelia (I Cor. 4, 15). Pe Galateni, pe Timotei, pe Tit etc. îi numește, în baza aceluiași fapt, „fii” ai săi (Gal. 4, 19; 1 Tim. 1, 2; 2 Tim. 1, 2; Tit. 1, 4), de unde urmează în chip logic că el este părinte al lor. Ei nu sînt fii naturali ai lui Pavel, în înțeles firesc, ci „fii din credință” (I Tim. 1, 2), adică duhovnicești, dar totuși sînt fii. Și atunci și el le este părinte, în înțeles duhovnicesc.

S-ar părea că cele spuse mai sus ar fi în contradicție cu cuvîntul Domnului către Apostoli: „Să nu numiți tată al vostru pe pămînt pe nimeni, căci Tatăl vostru unul este, Cel din ceruri. Nici învățători să nu vă numiți, că învățătorul vostru unul este, Hristos” (Matei 23, 8—10). E cu neputință ca Sfînta Scriptură într-un loc să spună ceva

într-un fel, iar în alt loc să spună altfel. În cazul de față, cuvintele Domnului nu contrazic cele constatate de noi mai sus, ci ele se referă la altceva. În tot cap. 23 de la Matei, Mîntuitorul aduce aspre muștrări cărturarilor și fariseilor, demascîndu-le fățarnicia și mîndria, păcate de care Apostolii să se ferească. Un astfel de păcat era și ambiția lor de a fi numiți „părinți” și „învățători”, ca fiind căpetenii de școli rabinice, adică de învățătură a Legii sfinte (a Testamentului Vechi). În această calitate purtau aceste titluri de „părinți” și „învățători” și se bucurau de o deosebită cinstire. Prin aceasta, ei se deosebeau unul de altul, fiecare în școala lui avînd ceva specific, care putea produce chiar neînțelegeri cu ceilalți. Apostolii sînt îndemnați de Domnul să se ferească de așa ceva, spre a nu sparge unitatea și frățietatea dintreolaltă și mai ales unitatea învățăturii sfinte ce le-a dat-o El. În cele ale credinței El le este singurul Învățător și Dumnezeu le este singurul „Părinte” în înțelesul acesta. Iar ei întreolaltă sînt egali („frați”), uniți în iubire frățească.

(Continuare în pag. 2)

DECALOGUL

8. Porunca a șaptea

„Să nu desfrâneză”.

Castitatea (a fi curat ca bărbat sau femeie) înainte și în timpul căsătoriei este o mare și aleasă virtute creștinească. Divorțul, concubinajul și toate grelele păcate săvârșite în orice chip împotriva rânduialii firii sînt desfrîu, fiind osîndite prin porunca a șaptea.

După legea noastră creștină ortodoxă, căsătoria e rînduită și binecuvîntată de Dumnezeu. Sfînta Scriptură spune: „Și a făcut Dumnezeu pe om, după chipul lui Dumnezeu l-a făcut pe dînsul, bărbat și femeie i-a făcut pe ei și i-a binecuvîntat zicînd: Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pămîntul” (Facere 1, 27—28).

Biserica Ortodoxă socotește căsătoria taină, „taină mare”, pentru că prin ea Dumnezeu a chemat pe soț și soție să fie împreună lucrătorii (colaboratorii) Lui la opera mare de continuare a creației întru păstrarea neamului omenesc, arătînd totodată prin glasul Sf. Apostol Pavel, că „femeia se va mîntui prin nașterea de fii” (1 Tim. 2 14—15). Numai astfel privită și trăită căsătoria, împlinim voia lui Dumnezeu, care dorește „sfințirea noastră, ferindu-ne de dezbinare (I Tesal. 4, 3).

Așadar, după învățătura Bisericii noastre, legătura trupească dintre un bărbat și o femeie trebuie să aibă loc numai în cadrul familiei, avînd ca scop „nașterea de fii”.

Cum trebuie privită problema mai în amănunt de un adevărat creștin ortodox ne arată cît se poate de limpede Domnul nostru Iisus Hristos, cînd zice: „Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu desfrînezi, iar eu zic vouă, că tot cel ce caută la o femeie, spre a o pofti pe ea, a desfrînat în inima sa, și dacă ochiul tău cel drept te smințește, scoate-l și te leapădă de el, căci mai de folos este să piară unul din mădularele tale și nu tot trupul să se arunce în gheenă” (Matei 5, 27—30).

Urmînd învățătura Mîntuitorului, Sf. Apostoli au propovăduit și ei acest fel nou și cu totul superior de viețuire omenescă, ceea ce a dus la întărirea familiei, la familiile creștine. „Eu voiesc, spunea Sf. Apostol Pavel, ca toți oamenii să fie ca mine; dar fiecare își are darul (menirea) lui de la

Dumnezeu, unul așa, altul în alt chip. Iar celor necăsătoriți și văduvelor le zic: bine le este lor de vor rămîne ca mine, iar de nu vor putea ținea, să se căsătorească, că mai bine este să se căsătorească decît să ardă. Celor căsătoriți le poruncesc, — nu eu, ci Domnul — femeia de bărbat să nu se despartă, iar de se va despărți să nu se mai mărite sau să se împace cu bărbatul său; și bărbatul pe femeie să nu o lase” (II Cor. 7, 5—11).

Așadar, căsătoria rînduită de Dumnezeu este o taină mare dacă se face în Biserică și în Hristos (Efeseni 5, 32). Feciorul și fata să se păstreze curați pînă la căsătorie, iar după primirea sf. taine a cununiei sînt datori să păstreze curătenia și sfințenia familiei, fără a uita o clipă că i-a împreunat Domnul pentru a fi împreună lucrători cu El la perpetuarea neamului omenesc. Să nu desfrîneze, amintindu-și că păcatul acesta mai întîi se săvîrșește în inimă, pînă n-a ajuns faptă. Înțelegerea între un bărbat și o femeie în afara legii, — concubinajul, e desfrînare. A trăi cu mai multe femei și femeia cu mai mulți bărbați, săvîrșesc preadesfrînare și păcatul poartă numele de adulter. Iar dacă asemenea fapte se fac între neamuri, fie de sînge, fie de cuscrenie, fie mai deosebit între cele spirituale se numește incest. Ferirea de a avea copii sau lepădarea lor după ce au fost zămislîți, în orice chip s-ar face, e călcarea poruncii a șaptea din decalog și e socotit păcat greu, „strigător la cer”, fiind pus în rînd cu uciderea și cu păcatele asemănătoare celor din Sodoma și Gomora.

Să luăm deci aminte cu toată grija și la porunca a șaptea din Decalog și să fugim de desfrînare, sub orice formă ar fi ea. Dacă sîntem tineri necăsătoriți, să păzim neîntinată fecioria noastră, iar dacă sîntem căsătoriți, atît soțul cît și soția să fie fideli unul altuia, amîndoi păstrînd cu sfințenie legămîntul făcut la cununie, de-a nu păta cu nimic cinstea casei.

Astfel de familii sînt binecuvîntate de Dumnezeu cu prunci buni și bucurii nespuse.

G. M.

Sf. Ioan Damaschin despre Adormirea Maicii Domnului

„Întru adormire lumea nu ai părăsit... Mutatu-te-ai la viață fiind Maica Vieții...”.

Sf. Ioan Damaschin, ultimul Părinte al Bisericii († 754), este nu numai un mare apărător al sf. icoane și un profund doctrinar al dogmei hristologice, ci și un mare apărător al cinstirii Maicii Domnului.

Sf. Ioan Damaschin învață că cinstirea Maicii Domnului este strîns și organic legată de dogma zămislirii și întrupării Domnului Iisus. Ea a născut pe Hristos Dumnezeu, de aceea este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu.

Sf. Ioan Damaschin arată că Sfînta Scriptură nu spune nimic despre Adormirea Sfintei Maice Fecioare. Primele știri le avem din secolul IV, care spun să ea a adormit în Ierusalim sau în Efes, la Sfîntul Ioan Apostolul și Evanghelistul, în jurul anului 45.

Sfîntul Părinte zice că Sfînta Maică s-a sfîrșit prin moarte naturală și reală, ca și Fiul său. Precizează însă că n-a murit din cauza păcatului, cum murim noi oamenii, ci „ca o proprietate naturală a corpului creat... precum și aceea că „Moartea ei a fost fără durere...”. Sufletul său n-a intrat în iad, nici trupul său n-a fost dat stricăciunii, căci era trupul din care s-a născut Hristos Dumnezeu, ci îndată a fost luat la cer, pentru că Apostolul Toma — venind a treia zi după înmormîntare la Ierusalim și dorind să o vadă — n-a mai aflat-o în mormînt. Aceasta nu este dogmă, ci numai o tradiție pioasă.

După Sf. Ioan Damaschin, Maica preacurată a murit pe muntele Sionului, în Ierusalim, în locul unde Fiul său a serbat Cina cea de taină cu Apostolii Săi și unde s-a pogorît Sf. Duh peste Biserica Sa. „Sionul este Maica tuturor Bisericilor din lume și locuința Sf. Fecioare Maria după Învierea Domnului. Acolo a stat Sf. Mamă pe patul morții. Cînd am ajuns aici, zice Sf. Ap. Ioan, am sărutat cu duhul acest pat prea iubit și minunat care și-a primit sfințenie de la dînsa. La moartea ei eram de față toți. Apostolii (afară de Toma), au fost aduși din lume de un nor ușor, cu Patriarhii, Proorocii,

Drepții și Îngerii care cîntau imne de laudă. Adam și Eva o preamăreau, fiindcă prin ea și-au redobîndit nestricăciunea, iertarea și mîntuirea... Cei din viață plîngeau și rugau să nu-i părăsească, la fel și Sfinții Apostoli!”

Cu prilejul adormirii Maicii Domnului — zice același Sf. Părinte — a răsunit puternic corul îngerilor și al sfinților. Apoi Sf. Apostoli au dus-o în mijlocul Ierusalimului, ca pe o prea frumoasă Mireasă, cîntînd imnul de înmormîntare pînă în satul Ghetsimani.

În Omilia a treia, Sf. Ioan Damaschin zice: „Fiica lui Adam și Maica lui Dumnezeu își predă trupul pămîntului din pricina lui Adam, iar sufletul îl dă cerului din cauza Fiului său... Tu ești izvor de apă vie, raiul pomului vieții, ... rîu plin de mirezmele Duhului Sfînt. Să-i înconjurăm mormîntul, ... scoțînd har dumnezeiesc dintrînsul. Să murim păcatului împreună cu ea, ca să intrăm la viață, în împărăția Fiului Său și Dumnezeul nostru”.

Minunate sînt imnurile închinat Maicii Domnului de către mulți imnografi, în frunte cu Sf. Ioan Damaschin, la Nașterea sa, la Bunavestire, la Sf. Adormire etc. și mari sînt roadele lor duhovnicești dacă cugetăm adînc la cuprinsul lor.

Cultul Sfintei Fecioare-Maică în Ortodoxie este clădit pe evlavie și pietate, pe credința în rugăciunile ei către Fiul său, pe mîngîierile pe care le dă.

Ea este nădejdea celor fără de nădejde și celor biruiți ajutoare, gata folositoare, ... tuturor creștinilor scăpare, ... și cu îndrăzneală roagă pe Fiul Său să ne fie milostiv, trecînd cu vederea greșelile noastre cele necunoscute.

Azi, la prăznuirea Sfintei Sale Adormiri, Biserica noastră ne îndeamnă să-i aducem din toată inima imnul de bucurie, zicînd: „Întru naștere fecioria ai păzit, întru adormire lumea nu ai părăsit, de Dumnezeu Născătoare. Mutatu-te-ai la viață, fiind Maica Vieții, și cu rugăciunile tale, mîntuiești din moarte sufletele noastre” (Tropar).

Prot. S. Radu

Gînduri creștine

„Pe Tine te laudăm, Tie îți mulțumim, și ne rugăm Tie”.

(Sf. Liturghie)

Această cîntare din timpul prefacerii Darurilor euharistice exprimă caracterul legăturii credincioșilor față de Mîntuitorul Iisus Hristos. Acest atașament cuprinde treptele lămurite, de la lauda Mîntuitorului, peste recunoștința mulțumirii spre ruga cea fierbinte de cereri variate. Adică întîi îi mulțumim Tatălui ceresc pentru trimiterea în trup a Fiului Său, prin cîntări de laudă sinceră, apoi îi mulțumim Fiului dumnezeiesc pentru toată binefacerea făcută față de noi și abia la urmă ne exprimăm cu modestie și dorințele noastre personale.

Numai în mitologia antică religioasă se aplica o relație inversă, exprimată prin principiul „îți dau ca să-mi dai”, adică se oferea zeităților o jertfă și se credea că astfel zeitatea era obligată să-i împlinească dorințele, adică ea putea fi cumpărată, ceea ce se numește „simonie”.

În creștinism, Mîntuitorul Hristos oferă „cina Sa” din iubire către noi și Harurile dumnezeiești coboară spre credincioși în mod gratuit. Dar în această situație, cei care se scuză de a participa la „ospațul sau cina divină” pierd calitatea de prieten ai gazdei, cum este exprimată aceasta în vîlda Mîntuitorului Iisus Hristos (Luca 14, 16—24).

„Vă îndemn, fraților, să prisosiți mai mult”.

(I Tes. 4, 10)

Îndemnuri către ascultătorii săi, le-a dat Mîntuitorul Iisus Hristos de nenumărate ori, cu scopul îndreptării vieții lor personale și comune spre bună viețuire pe acest pămînt, și în vederea fericirii veșnice.

Îndemnuri a dat și Sf. Apostol Pavel în epistolele sale, cu același scop superior. Dar cu regret, aceste îndemnuri și sfaturi ale celor cu experiență în viața duhovnicească nu au fost ascultate și urmate. Dar nici decepțiile, care produc durere, nu sînt uncori folositoare spre îndreptare. De aceea încă în Vechiul Testament se spunea: „Pleacă grumazul copilului, nu-l lăsa în voia lui la tinerețe (Sirah cap. 30), nu cruța feciorul tău de pedeapsa meritată (Pilde 23, 13), sau tînarul lăsat de capul lui produce rușine maicii sale” (Pilde 29, 15).

Mai ușor cedează o piatră, decît o inimă împietrită. De aceea verificarea zilnică a activității sale este remediul cel mai eficace, ducînd la aceea prisosire spre mai bine, spre mai mult, după îndemnul Apostolului.

(Continuare în pag. 4)

Preotul este „părinte” duhovnicesc

(Urmare din pag. 1)

La fel stau lucrurile și cu numirea sau titlul de „învățători” ai Legii sfinte. Și aceștia există, fără să contrazicem cuvîntul Domnului. Căci Sf. Apostol Pavel spune precis: „Pe unii i-a pus Dumnezeu învățători...” (I Cor. 12, 28—29). „Fraților, nu fiți mulți învățători”, grăiește Sf. Iacob (3, 1). „Ascultați pe învățătorii voștri și vă supuneți lor...”, grăiește tot Sf. Apostol Pavel (Evrei 13, 17). E vorba în chip limpede de preoți, ca învățători ai credinței. Ei trebuie încă la chemarea lor la Preoție să dea dovezi că sînt destoinici să învețe pe alții (I Tim. 3, 2).

Admițînd tilcuirea după literă a cuvintelor Domnului: „Să nu numiți tată al vostru pe nimeni pe pămînt... nici învățători să nu vă numiți...”, ar însemna că Sf. Apostol Pavel și Sf. Iacob n-au cunoscut învățătura Domnului, sau au cunoscut-o și au nesocotit-o, ceea ce este de neadmis. Ar însemna mai departe, că nici pe părinții noștri trupești să nu-i numim „tată”, ci altfel...

Tilcuirea Sfintei Scripturi nu trebuie să fie niciodată îngustă, restrînsă la un anumit text, pe care să-l explicăm numai prin el însuși. Ea trebuie să fie largă, în lumina contextului, a textelor paralele și a spiritului general al învățăturii evanghelice ceea ce Sf. Biserică a învățat totdeauna. În acest chip se înlătură confuziile și aparențele contradicții. Mai trebuie să ținem seamă și de înțelesul de totdeauna al unui text. Tilcuirea noastră ține seamă de toate acestea. Așa au înțeles veacurile, așa înțelegem și noi.

Pr. Dr. P. Debeleanu

CONVIEȚUIRE ECUMENICĂ

După cum știm, ecumenismul zilelor noastre este mișcarea creștină, care urmărește împlinirea rugăciunii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, rostită cu atîta căldură înainte de moartea și învierea Sa: „Ca toți să fie una” (Ioan 17, 21).

Pe lângă acest scop doctrinar sau dogmatic, care țintește la refacerea unității creștine, lucru care aparține viitorului, ecumenismul are și o latură practică, foarte importantă pentru împrejurările istorice de astăzi, și anume aceea de a contribui, cu mijloace creștine, la întărirea păcii în lume și la rezolvarea marilor probleme sociale și morale care frământă omenirea zilelor noastre.

Sub forma sa actuală, mișcarea ecumenică poartă numele de Consiliul Ecumenic al Bisericilor, cu sediul la Geneva (Elveția), din care face parte și activează și Biserica noastră Ortodoxă Română încă din anul 1961. „Biserica — spunea cu aproape două decenii în urmă Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian — ar păcătuî împotriva misiunii și a interesului său, dacă, în loc să contribuie la apropierea și împăcarea oamenilor, ar menține dezbinarea și învrăjbirea chiar în sînul său. Ea va putea fi o mare forță morală și va aduce un mare serviciu umanității, atunci cînd va reuși să apropie pe oameni într-o comunitate frățească”. Și într-adevăr, acest lucru devine o realitate tot mai evidentă, ceea ce sublinia și I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului într-o cuvîntare recentă, cînd spunea între altele: „Dacă în trecut Bisericile au stat în mare parte izolate, trăindu-și fiecare viața închisă în ea însăși, în epoca noastră s-au deschis inimile, s-au deschis sufletele și Bisericile au început să se privească, să se cunoască mai bine unele pe altele și, cunoscîndu-se, să se simtă înfrățite în aceeași credință în Iisus Hristos, Domnul și Mîntuitorul nostru”.

O experiență de conviețuire ecumenică se realizează de mai mulți ani încoace și la „Casa Locarno”, un așezămînt, un fel de casă de odihnă, patronată de Consiliul Ecumenic al Bisericilor și de Biserica evanghelică elvețiană.

Înființată la 1 octombrie 1947, cînd Europa nu era decît ruine și suferințe și așezată în pitorescul oraș Locarno, cantonul Tessin, cel mai sudic din Elveția, această casă găzduiește în fiecare an reprezentanți bisericești de pe toate continentele globului.

În ultimii ani, la Casa Locarno, avînd ca direcție pe Doamna E. Werner, au fost invitați și o seamă de clerici ortodocși români.

Astfel, în cursul lunii iunie 1971, cu binecuvîntarea Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian și a Ierarhilor de care aparțin, au fost oaspeții acestui așezămînt, ca invitați ai Consiliului Ecumenic al Bisericilor, C. diacon Gh. Papuc, consilier la Arhiepiscopia Sibiului, și P. C. prot. P. Sălăgeanu, consilier la Episcopia Aradului.

Erau prezenți la această serie peste 25 preoți și pastori aparținînd și altor Biserici Ortodoxe și anume sîrbe și polone, apoi vechi-catolici, protestanți, reformați, valdensi etc., proveniți din Jugoslavia, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Finlanda, Norvegia, Danemarca, Olanda, Franța, Italia, Portugalia, Israel și încă alte țări. Dar, deși proveniți de la distanțe de sute și mii de km. unii de alții, vorbind limbi diferite și aparținînd unor Biserici și popoare diferite, totuși aceștia au constituit o adevărată familie, unită în aceeași dragoste în Iisus Hristos — Domnul nostru. S-a adeverit și cu acest prilej constatarea că mijlocul cel mai potrivit de cunoaștere între oameni și, deci, de apropiere este contactul direct, convorbirile nemijlocite între ei. Semnificative sînt de pildă, în această privință, gîndurile unui pastor finlandez, consemnate în cartea de impresii a Casei, din care am reținut aceste rînduri: „Îmi voi reaminti cu multă plăcere de un preot român, cu care eu n-am putut vorbi decît prin intermediul altei persoane. Cu toate acestea noi am devenit prieteni”.

Programul de rugăciuni de dimineață era întocmit și condus în fiecare zi de către un alt reprezentant (sau reprezentanți dacă erau două persoane) al unei Biserici sau al unei țări. Cei doi clerici români au alcătuit și susținut, în decursul a aproape patru săptămîni, de trei ori astfel de programe religioase. Rugăciunile noastre, cu profil ecumenist mai ales, cîntările bisericești, ecteniile noastre, toate traduse și în alte limbi spre a fi înțelese de întreaga obște, au fost gustate în chip special, ceea ce întărește și faptul că o asemenea cîntare a fost învățată și cîntată în limba română de către unele persoane din Franța și Anglia.

La două-trei zile, era apoi cîte o seară în care un oaspete făcea o scurtă expunere, întărită adesea de diapozitive, privitoare la Biserica și țara sa. De succes deosebit s-a bucurat și seara națională românească. De fapt s-ar putea spune că au fost două seri românești, în a doua fiind susținut un mic recital de muzică bisericească, precum și de muzică clasică și patriotică românească.

Se organizau de asemenea așa-numite seri internaționale în care, într-un spirit de deplină armonie și înțelegere frățească, fiecare musafir venea cu cîte ceva specific Bisericii și poporului căruia aparținea. Între altele, cu acest prilej, cu simpatie au fost ascultate și unele elemente din înțelepciunea și folclorul poporului român.

În urma informațiilor date, cuvînte de deosebită apreciere s-au exprimat în legătură cu bogăția cultului Bisericii Ortodoxe, cu frumusețile Liturghiilor noastre, care sînt dorite să fie văzute și urmărite pe viu.

Nu putem încheia această relatare, fără să subliniem faptul că Duminică, 6 iunie a. c., întreaga obște de la Casa Locarno a sărbătorit pe Prea Fericitul Părinte Justinian, cu prilejul împlinirii a 23 de ani de la înscăunarea ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. S-a trimis cu acest prilej Prea Fericirii Sale o scrisoare omagială. De asemenea, în cinstea acestui eveniment, toți cei prezenți au gustat cîte ceva din produsele binecuvîntatului nostru pămînt.

În cuvîntările de despărțire care s-au rostit, între altele s-a exprimat dorința, ruga, ca bunul Dumnezeu să ajute ca această conviețuire ecumenică, această experiență care se face în mic la Casa Locarno să se întindă în cercuri tot mai largi, să cuprindă toată suflarea omenească și să se vadă cu adevărat cît este de bine și frumos, cum spune Psalmistul (Ps. 132, 1), cînd toți fiii Pămîntului, fiii aceluiași Tată ceresc, trăiesc ca frații împreună, în egalitate, în colaborare, în dragoste, în pace și dreptate.

Gh. P.

Muncă și rugăciune

După cum știm, pentru noi, cei ce urmăm Mîntuitorului Iisus Hristos, este o strînsă legătură între muncă și rugăciune. Un fiu bun al Bisericii noastre străbune spre pildă nu le poate despărți una de alta.

Prin rugăciune se înțelege, în general, vorbirea sufletului cu Dumnezeu, scara prin care mintea se înalță pe unde nevăzute spre Dumnezeu, cerînd, lăudînd și mulțumind Lui pentru toate darurile știute și neștiute, primite de la El.

Ne rugăm și acasă, singuri sau cu familia (rugăciune particulară), dar ne rugăm îndeosebi la Sf. biserică, în Duminici și sărbători (rugăciune publică).

Dar nu este suficient să ne rugăm numai și apoi să încrucim brațele, așteptînd visători ca totul să ne vină de-a gata. Ci trebuie să și muncim, ca să ne dobîndim cele necesare traiului și să ajutăm și pe alții. Așadar, creștinul bun trebuie să știe să împletească rugăciunea cu munca.

Munca este și ea o poruncă dată de Dumnezeu primilor oameni, și prin ei tuturor generațiilor ce se vor perinda pe acest pămînt, prin cuvintele: „Creșteți și vă înmulțiți și stăpîniți pămîntul” (Facere 1, 28). Dar pentru a stăpîni pămîntul, trebuie să depunem efort, să trudim, să inventăm, să descoperim cele mai bune metode și mijloace pen-

tru a produce cît mai multe bunuri, pentru a înfrumuseța viața.

Modelul desăvîrșit de împletire a rugăciunii cu munca îl găsim în primul rînd la Domnul nostru Iisus Hristos.

Sfintele Evanghelii ca și Tradiția Sfîntă ne arată că Mîntuitorul s-a născut ca om într-un staul de vite, în condiții modeste.

El a muncit timp de 30 de ani alături de drep-tul Iosif, ocrotitorul prunciei și tineretii Lui, care a fost teslar.

Ieșind la propovăduire, Iisus-Domnul nostru se ruga și muncea neconținut, zicînd: „Tatăl meu pînă acum lucrează și eu lucrez” (Ioan 5, 17). El a vestit învățătura Sa cu cuvîntul, dar a realizat-o și prin fapte. N-a avut numai milă de cei suferinzi, ci i-a și ajutat, redîndu-le sănătatea trupescă și sufletească, încredințîndu-i astfel societății capabili de muncă.

Este adevărat că Mîntuitorul de multe ori se retrăgea, izolîndu-se de cei din jur, fie pentru rugăciune, fie pentru odihnă fizică. Însă exceptînd situații de felul acesta, El și-a trăit viața pămîntească în complexul relațiilor sociale. El stătea cu căroră în mijlocul celor ce munceau, din rîndul căroră își alege Apostolii. Tot din mijlocul celor ce muncesc își alege neîntrecutele și minunatele sale pilde. Osîndește cu vehemență, trîndăvia, lenea, în parabola talanților (Luca 19, 13—26) și exploatarea muncii în parabola lucrătorilor viei (Matei 21, 33—41). Proclamă principiul muncii plătite cinstit, cînd spune: „Vrednic e lucrătorul de plata sa” (Luca 10, 7).

Sfînta Evanghelie ne spune de asemenea: „Nu tot cel ce zice Doamne, Doamne, va intra în Împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui meu” (Matei 7, 21). Așadar, mîntuirea sufletelor, dobîndirea vieții veșnice, cere de la noi muncă stăruitoare, intensă. Împărăția lui Dumnezeu se cucerește prin muncă, prin eforturi intense (cf. Matei 11, 12 și Luca 16, 16).

Urmînd exemplul Mîntuitorului, Sf. Apostoli au procedat la fel, îndeosebi Sf. Ap. Pavel, care era și împletitor de corturi (cf. F. Apostolilor 18, 3). El a rostit acele cunoscute cuvînte din II Tesal. 3, 10: „Cine nu vrea să muncească, nici să nu mănînce”.

Răsfoind viețile Sfinților, vom observa de asemenea această perfectă armonie între rugăciune și muncă.

Noi, credincioșii Bisericii strămoșești, urmînd exemplul Mîntuitorului, al Sfinților Săi ucenici, al Sfinților Părinți, al moșilor și strămoșilor noștri, să ne străduim ca în viață să împletim rugăciunea cu munca cinstită și creatoare. Să nu fim egoiști, vîzînd numai interesele individualiste, ci totdeauna și în primul rînd pe cele comune, ale semenilor noștri. În sfera largă a rugăciunii, pe care o facem fie acasă fie la sf. biserică, să nu ne cuprindem numai pe noi, ci și pe cei dragi ai noștri; să ne rugăm pentru toată lumea, pentru pace, pentru dreptate, pentru Patria noastră dragă, „pentru toți și pentru toate”. La fel trebuie să muncim nu numai pentru noi, ci munca noastră să se resfrîngă și asupra obștei din care facem parte.

Ca credincioși ai Sf. Biserici străbune, prin rugăciune sinceră și smerită, prin muncă cinstită, stăm în strînsă legătură cu toți fiii Patriei, avînd năzuințe comune, formînd în acest fel un tot, o mare familie, a cărei bună stare depinde de sîrguința, de înțelegerea și de împlinirea îndatoririlor fiecărui ins în parte. Așa după cum zice Sf. Ap. Pavel: „Purtați-vă sarcinile unii altora și așa veți împlini legea lui Hristos” (Gal. 6, 3). Deci fiecare ins în parte să-și împlinească partea lui de muncă, în liniște, cu străduință, cu pricepere și hărnicie, cu cinste și promptitudine.

Să împletim deci permanent munca cu rugăciunea, după cum și poporul nostru a prins așa de frumos într-o zicală ce zice: „Roagă-te lui Dumnezeu și muncește tot mereu”.

Pr. Z. Moșoiu

Cuviosul Moise Etiopeanul

Pomenirea lui Moise Etiopeanul se face în 28 august. În calendarul vechi, cuviosul Moise era numit Arapul sau Harapul, pentru culoarea pielii lui negre, fiind de neam etiopean, adică din Etiopia, unde se știe că oamenii sînt negri la față. În tinerețe el a fost sclav la un om bogat din Egipt, care, temîndu-se de puterea și de apucăturile rele ale robului său, i-a dat libertatea. Sărmanul rob neavînd pe nimeni, s-a lăsat dus de pornirile rele ale firii lui și a ajuns tîlhar de drumul mare. Fiind de o mare forță fizică, tovarășii lui de tîlhărie l-au făcut șeful lor. Astfel, Moise în fruntea unei cete de tîlhari a început să jefuiască și să înpăimînte lumea de la delta Nilului pînă la cataractele lui, atacînd caravanele și răpînd cămilele cu toate bogățiile lor. Toate acestea, ca și altele s-au sfîrșit într-o noapte cînd Moise a avut un vis grozav: părea că se afla în pustie și îi apăru o femeie care avea un cuțit împlîntat în piept și care întindea mîinile spre el. Recunoscu cuțitul, căci numai cu cîteva zile înainte ucisese. Se sperie atît de tare încît în puterea nopții, cînd se trezi tot transpirat, porni la drum fără să știe unde merge și tot alergă prin pustie pînă ajunse la o mănăstire, unde se aflau ucenicii marelui Antonie. Acolo vărsă el lacrimi de pocăință multe, făgăduindu-se lui Dumnezeu că nu va mai face fapte rele, ci se va nevoi să meargă pe calea cea bună. Începu să-și înfrînzeze trupul, să înalțe rugăciuni, să ostenească în muncă cinstită, să se pocăiască cu adevărat, încît a ajuns un monah rîvnitor. Într-o noapte au năvălit în chilie la el niște tîlhari din pustie, care i-au cerut bani. Supărați că nu le-a dat, s-au aruncat asupra lui, dar Moise pe loc i-a făcut fedeleș și legați i-a dus la mănăstire, unde, după ce a povestit ce au încercat aceștia să-i facă, le-a cerut sfatul. Părinții au răspuns că nu pot fi uciși după legea lui Hristos, ci trebuie lăsați la judecata Domnului. Iar Moise, dezlegîndu-i, le-a zis: „Mergeți și nu mai supărați pe Dumnezeu!”. Cunoscînd tîlharii,

că acela era Moise, s-au mirat mult de schimbarea lui și s-au pocăit și ei și s-au făcut monahi. Și așa, prin harul lui Dumnezeu, s-a îndreptat nu numai un șef de tîlhari, ci, prin pilda bunei lui viețuiri, s-au pocăit și ortacii lui răi de altădată.

Dar diavolul, văzînd nevoițele lui Moise, a început să-l ispitească cu poftele desfrîului. Un duhovnic luminat i-a venit în ajutor, povățuindu-l ca să se înfrînzeze la mîncare, căci de aici vin multe răutăți. „Că, precum ciinele nu se depărtează de ușa măcelăriei, pînă ce stăpînul nu-i închide ușa, tot astfel și demonul desfrînării nu pleacă de lîngă cel îmbuibat, decît atunci cînd omul îi închide intrarea prin post”. De aceea Moise începu un post și mai aspru, ostentîndu-se și mai mult cu lucrul mîinilor lui. Dar ceea ce zidea ziua, se dărima noaptea: biruitorul de peste zi era învins de ispitele din noapte. Atunci se duse Moise la un schimnic din pustia Tebaidi, care îi spuse că dacă voiește să se curețe cu totul de pornirile rele ce-l bîntuie noaptea, trebuie să vegheze și noaptea și să nu se odihnească. În urma acestui sfat, Moise și-a luat obiceiul ca noaptea să iasă încet din chilie și se ducea și umplea vasele goale de apă ale monahilor din pustie, și le pune la loc, fără ca ei să afle cine le-a umplut. În felul acesta își petrecea noaptea Moise, căci apa era la mare depărtare. Astfel a scăpat și de ispitele din noapte și a ajuns la o viață îmbunătățită, încît faima i s-a dus departe. Într-o zi un mare dregător s-a dus să vadă și să primească binecuvîntare de la cuviosul Moise. S-a întîmplat că dregătorul l-a întîlnit chiar pe cuvios fără să știe și, întrebînd unde șade Moise, acesta a arătat locul, dar le-a spus că n-au de ce să-l caute, căci e un bătrîn nebun și cu puțină vrednicie. Aflînd mai tîrziu că cel cu care vorbise a fost însuși cuviosul Moise, mult s-a minunat de adîncia lui smerenie. Pentru aleasa sa purtare, după mai mulți ani a primit și darul profeției. Cînd episcopul i-a dat stiharul, a zis către

cei de față: „Acum pînă. Moise e alb cu totul”. — „Stăpîne, a întreat bătrînul pe episcop — „oare cele din afară fac pe preot alb, sau cele dinlăuntru?”. Dar episcopul voind să-l ispitească, a zis celor de față în taină: „Cînd va intra Moise în altar, alungați-l și ascultați apoi ce spune. „Clericii au făcut întocmai. Cînd Moise a dat să intre în altar, toți au strigat: „Harapule, depărtează-te!”. Moise se retrase îndată și căzu pe gînduri, apoi a început să-și dea cu pumnul în cap, zicînd: „Așa îți trebuie cîine negru și spurcat, ai îndrăznit să te apropii de altar”. Dar deodată o lumină strălucitoare îl învălui și un glas îi grăi: „Bucură-te Moise!” Cînd privi mai atent, el nu mai văzu decît pe 2 monahi care l-au auzit ce a grăit. Episcopul l-a chemat apoi și i-a spus: „Cu adevărat ești vrednic de darul lui Dumnezeu, căci El nu caută la fața omului, că e albă sau neagră sau galbenă. Înaintea Lui toți oamenii sînt la fel, căci zice Apostolul: „Nu mai este iudeu nici elin; nu mai este rob nici slobod...” (Gal. 3, 28). A murit cînd a avut 75 ani și își formase 75 ucenici. S-a aflat că năvălesc în mănăstire barbarii și Moise le-a spus fraților să fugă. El însă n-a voit să se salveze, căci zicea că trebuie să se împlinescă cuvîntul Domnului că „cel ce scoate sabia de sabie va pieri”. Fiindcă în tinerețe și el a scos sabia, trebuie ca și el să sfîrșească de sabie și își încheie viața ca mucenic.

Iată de cîte cununi s-a învrednicit un om de culoare, un negru: cununa smereniei și pustniciei, a preoției și a muceniciei. Darul lui Dumnezeu lucrează prin oameni, indiferent de culoarea pielii. Un etiopean famen a fost botezat de ap. Filip (F. Ap. 8, 38) și iată acum un alt etiopean, Moise, e smuls din atîtea păcate grele și ajunge și cuvios și preot și mucenic. În anii trecuți n-a murit ca un martir un pastor cu numele Martin Luther King, care a luptat pentru drepturile negrilor? O.N.U. a decretat anul 1971 ca anul închinat luptei împotriva discriminărilor rasiale, adică să nu se mai facă deosebire între oameni pentru că țin de rase deosebite.

Prin cinstirea lui Moise etiopeanul, Biserica noastră dovedește că luptă împotriva deosebirilor rasiale prin fapte. *Prot. A. Radu*

CINSTIREA SFINTELOR ICOANE

II

În articolul anterior am văzut ce loc de seamă ocupă — în cadrul Bisericii noastre Ortodoxe — cinstirea sf. Icoane, precum și temeiurile acestora în Sfînta Scriptură.

Potrivit Fapt. Ap. 17, 29 se susține: Dumnezeu este cu totul diferit de icoane, oricît de prețios ar fi materialul din care sînt făcute și oricît de artistic ar fi ele executate. Drept aceea, nu trebuie să ne închinăm la icoane.

Dar în locul acesta nu este înlăturat cultul sf. icoane, ci se condamnă înțelegerea greșită a ateniienilor, care confundau pe Dumnezeu cu materia cioplită artistică a idolilor ce reprezentau pe zeii ateni.

În cuvîntarea sa din Areopag, Sf. Apostol Pavel arată învățătorii ateniieni: Dacă noi oamenii „sîntem neam al lui Dumnezeu”, adică avem suflet nematerial, care este chipul lui Dumnezeu în noi, atunci putem să ne dăm seama că Dumnezeu este și El nematerial ca și sufletul nostru, pe care El ni l-a dat, făcîndu-ne înrudiți cu El. De unde rezultă că Dumnezeu nu poate fi confundat cu materia statuilor de zei ateni.

Or, noi, credincioșii Bisericii Ortodoxe, sîntem păstrătorii adevărului arătat de Sf. Apostol Pavel. În consecință, învățătura noastră cu privire la cinstirea sf. icoane este una cu cea cuprinsă în citatul de mai sus.

În poruncile I și II ale Decalogului se interzice închinarea la chipurile cioplite, precum și la orice asemănări care ar reprezenta pe Dumnezeu după închipuirea minții noastre.

Dar poruncile acestea (Ieș. 20, 2—5; vezi și Deut. 5, 6—9; 4, 5—19) opresc numai închinarea la idoli! Or, după cum am văzut în articolul nostru anterior, cinstirea sf. icoane nu se confundă cu idolatria, pentru că sf. icoane nu sînt nicidecum idoli. Pe cînd idoli sînt chipuri cioplite, despre care se socotește că reprezintă real pe diferiți zei; sf. icoane sînt închipuirii adevărate, care reprezintă numai chipul lui Dumnezeu sau al vreunui sfînt oarecare. De unde rezultă că, sf. icoane sînt închipuirii curate. Ca atare, ele nu pot fi interzise de Dumnezeu; dimpotrivă, ele sînt admise și chiar poruncite de Dumnezeu!

La Evr. 10, 9 și Evr. 9, 8—10, găsim ideea că: Testamentul Nou a desființat pe cel Vechi. În con-

secință, chipurile de heruvimi și toate instituțiile de cult din Testamentul Vechi au fost scoase din vigoare?

În locurile de mai sus este vorba despre cu totul altceva. În locul prim (Evr. 10, 9) — așa cum rezultă din întreg cap. 10 — nu este vorba despre desființarea în întregime a Testamentului Vechi, ci numai despre scoaterea din vigoare a unor părți ale acestuia (de ex.: jertfele sîngeroase, care aveau rostul de a preînchipui Jertfa cea unică a Mîntuitorului).

În locul al doilea (Evr. 9, 8—10) se spune că templul („cortul”) Testamentului Vechi — cu jertfele și cu instituțiile lui de cult — avea numai un rost trecător și simbolic, aceasta nu însemnează că s-a desființat în întregime prin Creștinism! Pentru că „îndreptare” însemnează perfecționare, sau schimbare a unei părți cu alta, iar nu desființare!

Anumite lucruri ale Testamentului Vechi au rămas neînlocuite și neîndreptate. Căci neavînd în ele nimic simbolic pentru Testamentul Nou, n-a fost nevoie să fie înlocuite. Acesta este, de pildă, cazul cu chipurile de heruvimi.

În Ieșire 33, 20; Ioan 1, 18; I Tim. 6, 16, se spune că Dumnezeu nu poate fi văzut de oameni. De aceea, nimeni nu poate ști cum este Dumnezeu în ființa Sa. În consecință, se poate zugrăvi în icoane chipul Său adevărat?

Este adevărat că pe Dumnezeu nimeni nu-l poate vedea în ființa Sa, adică așa cum este! Căci El este Duh (Ioan 4, 24) și nu poate fi văzut de ochiul nostru. De asemenea, El este nemărginit, încît nu numai ochiul, dar și mintea nu-l poate cuprinde, întrucît ar rămîne copleșită de majestatea infinită a ființei Lui!

Cu toate acestea, dacă nouă ne este cu neputință a vedea ființa lui Dumnezeu, în schimb Dumnezeu se poate face văzut, în diferite chipuri, relatate de Biblie, cînd Dumnezeu Tatăl (Facere 18, 1—3; 32, 30; Ieșire 33, 11; 3, 2—4; Daniil 7, 9—10; Amos 9, 1 ș.a.), Dumnezeu Fiul Daniil 7, 13—15; F. Ap. 55—56; 9, 3—5) ori Dumnezeu Sfîntul Duh (Matei 3, 16; Luca 3, 21—22; Fap. Ap. 2, 1—4) s-au arătat oamenilor.

Se pune întrebarea: Nu cumva este o contradicție între aceste arătări și cele spuse mai sus, că Dumnezeu nu poate fi văzut de oameni? Nicide-

cum! Căci dacă oamenilor nu le este cu putință a vedea ființa lui Dumnezeu, în schimb Dumnezeu se poate face văzut — în diferite chipuri.

De unde rezultă că nu este cu neputință a zugrăvi — în icoane — chipul lui Dumnezeu Tatăl sau al altei Persoane din Sfînta Treime, și anume așa cum fiecare dintre aceste Persoane a binevoit să se descopere oamenilor.

O altă chestiune ridică locurile din Apocalipsă 13, 15 și 19, 20 care nu se referă la chipul lui Dumnezeu, al Fiului sau al Sf. Duh sau al Sfinților Săi, zugrăviți în sf. icoane. Aici este oprită — sub amenințarea cu cele mai cumplite pedepse — închinarea lui Antihrist în dubla lui înfățișare! De unde rezultă că închinarea la sf. icoane nu implică căderea sub puterea diavolului și nici nu atrage după sine pedeapsa divină cea mai mare.

Astfel stînd lucrurile, concluzia finală ce se impune este aceasta: Cinstirea sf. icoane este expresia vie și curată a Ortodoxiei autentice! Ea constituie nu numai o practică îndreptățită, dar și necesară și de o importanță deosebită pentru viața credincioșilor ortodocși!

C. Sirbu

Gînduri creștine

(Urmare din pag. 2)

„Cine are urechi de auzit, să audă”.

(Matei 13, 9)

Mîntuitorul Iisus Hristos vorbea către ascultătorii Săi în cuvinte deslușite, dar și în pilde, adică în parabole. Adesea, la sfîrșitul vorbirii Sale pronunța acest îndemn, uneori și cu avertizarea citată după proorocul Isaia: „Cu urechile veți auzi, dar nu veți înțelege și cu ochii vă veți uita, dar nu veți vedea” (Matei 13, 14).

În adevăr, multe îndrumări bune și folositoare pentru suflet le aude credinciosul în Sf. biserică, dar de multe ori rămîne pasiv, adică nepăsător, și nu le ascultă, adică nu le împlinește, lăsîndu-se adesea sedus de vorbe lăaturalnice, care răstălmăcesc Sf. Scriptură. De aceea e necesar ca auzind cele spuse de pe amvonul bisericii de către preot despre învățătura Mîntuitorului, ele să intre în inimă și să fie aplicate în viața lor morală. Credinciosul trebuie să cunoască bine ceea ce crede.

Prof. M. Șesan